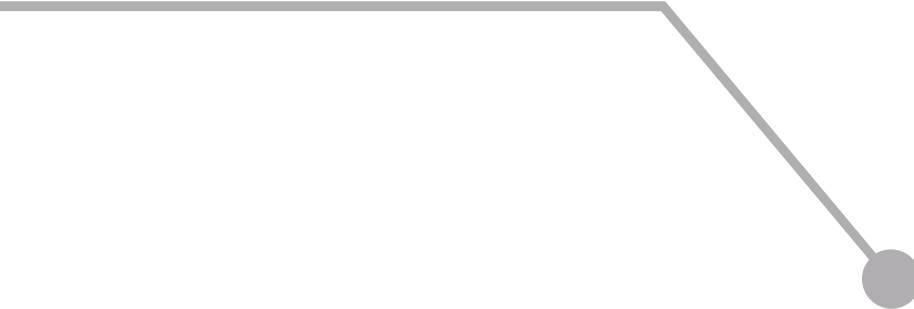
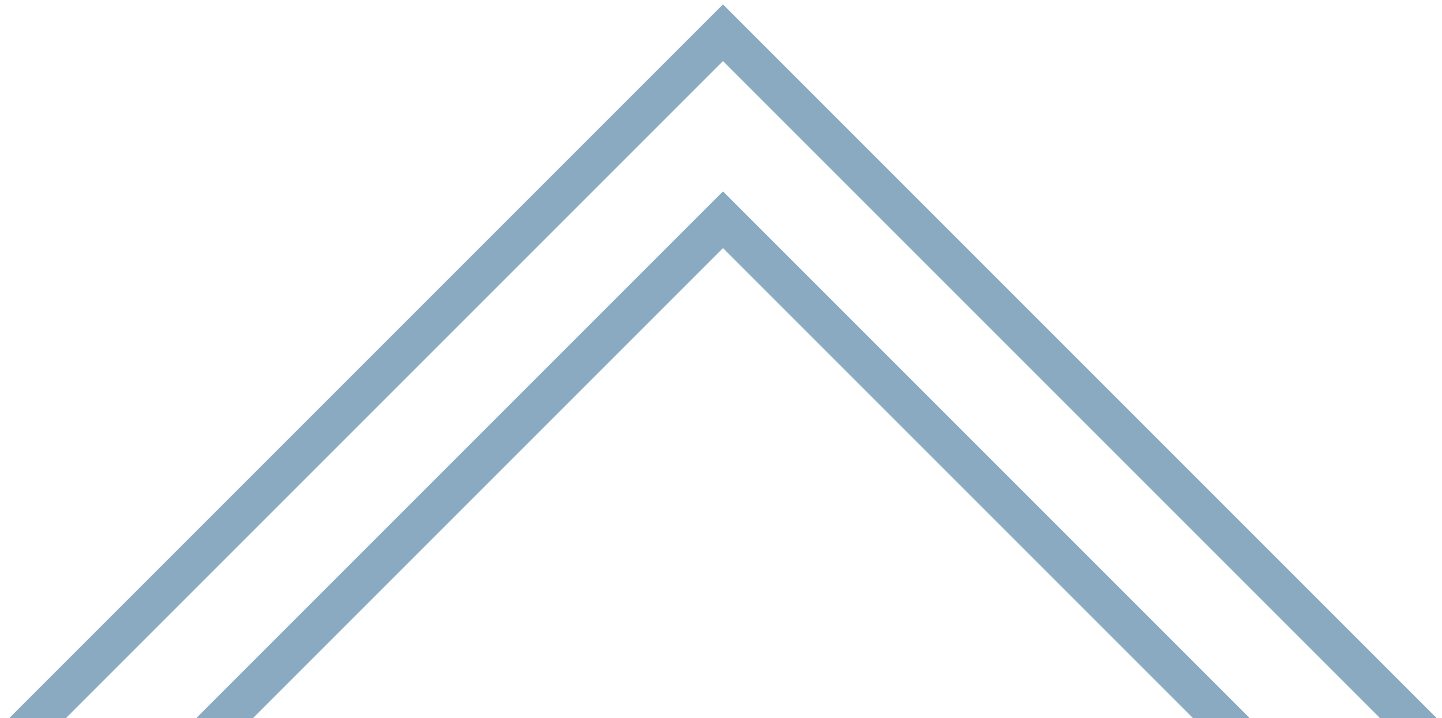

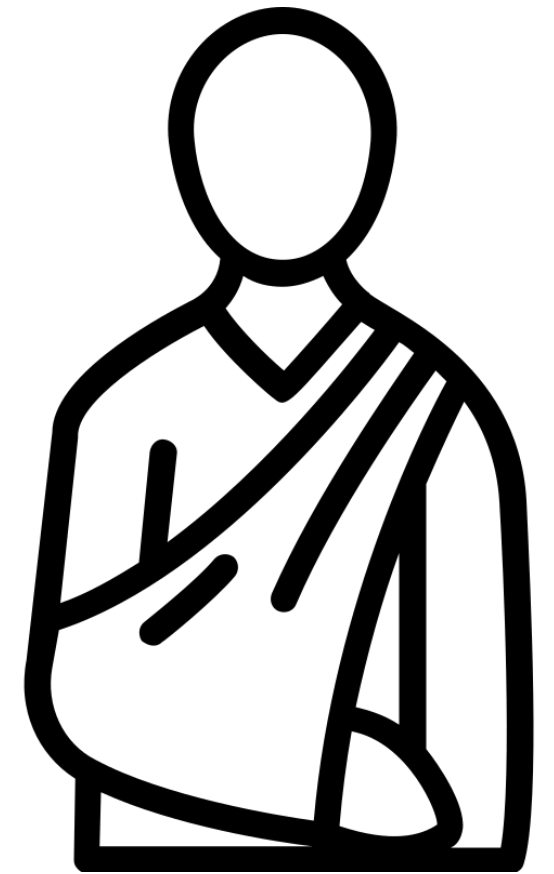
Unitat de treball 5. Procediments de mobilització i immobilització

PRIMERS AUXILIS

Què veurem en aquesta unitat de treball?

1. Avaluació de la necessitat de mobilització
2. Procediments de rescat
3. Posicions de seguretat i espera
4. Tècniques d'immobilització
5. Transferència a l'ambulància

NECESSITAT DE MOBILITZACIÓ

És important tenir en compte que una mobilització inadeguada pot agreujar les lesions de la víctima. Però hi haurà situacions en què caldrà fer-ho:

- Per **rescatar la víctima** o allunyar-la de la zona de perill i portar-la a una zona segura. Exemples: en cas d'incendi, d'enfonsament, en un accident de trànsit en el qual la persona estigui en perill, etc.
- Per **deixar-la en una posició còmoda i segura** mentre s'espera assistència.
- Per **immobilitzar alguna part del cos**, amb la finalitat d'evitar moviments involuntaris que puguin agreujar les lesions.
- Per **traslladar** la víctima, des d'on es troba fins a la llitera de l'ambulància.

TÈCNIQUES DE RESCAT

Les **tècniques de rescat o trasllat manual** són tots els procediments que es duen a terme per allunyar una persona de la zona de perill i traslladar-la a una zona segura.

En cada situació s'haurà de triar la tècnica de rescat més adequada i aquesta decisió es prendrà d'acord amb tres variables:

- L'**entorn** on es trobi la víctima i **temps** disponible per traslladar-la.
- La **capacitat de col·laboració de la víctima**.
- El **nombre de persones que ajuden**.

TRASLLAT MANUAL PER UN SOL SOCORRISTA

>> Si la víctima pot caminar

Primer hauràs d'ajudar-la a posar-se d'empeus i després, traslladar-la.

- Per **posar-la d'empeus** amb seguretat, partiràs de la posició de víctima asseguda a terra:

1. Posa-li les cames i els peus junts, amb genolls flexionats.
2. Situa't dreta davant seu, amb els teus peus davant els seus, tocant-los o fins i tot trepitjant-los una mica.
3. Subjecta a la víctima pels canells i estira del seu cos cap amunt. Mentre l'estiris, inclina't una mica cap enrere, per equilibrar el peis i fer que el moviment sigui més suau.

- Per **traslladar-la** utilitza la maniobra de Ruteck, que consisteix a recolzar la víctima sobre la teva espatlla i ajudar-la a caminar.

4. Passa el braç de la víctima sobre la teva espatlla i subjecta-la pel canell.

5. Passa l'altre braç per darrera la cintura de la víctima, i amb l'altra mà, subjecta-la per l'altre canell

6. Camineu passos curts, amb la persona recolzada sobre tu.

TRASLLAT MANUAL PER UN SOL SOCORRISTA

>> Si la víctima està conscient però no pot caminar

En primer lloc, l'hauràs de posar d'empeus seguint el procediment que acabam de veure. I després, hauràs de triar la tècnica més adequada segons el seu estat, el seu pes, les teves forces o la distància. Pots optar per:

- **Càrrega a cavall**, si es pot subjectar amb les mans sobre el teu pit.
- **Càrrega en braços**. És més indicada per traslladar infants i persones lleugeres.

TRASLLAT MANUAL PER UN SOL SOCORRISTA

>> Si la víctima està conscient però no pot caminar

- **Càrrega a sobre les espatlles.** És una bona opció si la víctima es pot subjectar i tu tens prou força per portar-la sobre les espatlles amb seguretat per traslladar-la:
 1. Subjecta amb la mà esquerra el canell dret de la víctima.
 2. Flexiona els genolls fins que la teva espatlla dreta quedi a l'alçada de la seva pelvis.
 3. Indica-li que s'inclini i deixi caure el seu cos sobre la teva espatlla, al mateix temps que t'aixeques.
 4. Comença el desplaçament.

TRASLLAT MANUAL PER UN SOL SOCORRISTA

>> Si la víctima està inconscient

Si la persona està inconscient o no pot posar-se d'empeus, la podràs moure arrossegant-la. És una acció molt comuna en el salvament de víctimes. El procediment més habitual és la **subjectió de Rautek**:

1. Col·loca la víctima tombada en decúbit supí i agenolla't darrere seu.
2. Subjectant-li el cap i el coll, incorpora-la fins que estigui asseguda amb el tronc recolzat sobre el teu cos.
3. Possa-li els braços per sota de les aixelles, agafa-li un dels avantbraços i doblega'l per davant del pit.
4. Subjecta aquest avantbraç amb les dues mans, una per cada costat del tronc, i incorpora't lentament, elevat el cos de la víctima, fins que quedi recolzat sobre les teves cuixes.
5. Camina cap enrere amb passos curts, allunyant la víctima de la zona de perill.

TRASLLAT MANUAL PER UN SOL SOCORRISTA

La maniobra de *Rautek* para el rescate del interior de un vehículo

Para rescatar a una persona inconsciente o atrapada dentro de un vehículo, existe una variante de la maniobra de Rautek, que se ejecuta siguiendo estos pasos:

1. Asegúrate de que la víctima no tiene las piernas atrapadas.
2. Pasa tus brazos por debajo de sus axilas. Con una mano sujétale los dos brazos y con la otra, la barbilla.
3. Acerca tu pecho a la espalda de la víctima, para que le sirva de apoyo.
4. Tira de la víctima con cuidado y sácala despacio del vehículo.

Maniobra Rautek

TRASLLAT MANUAL PER UN SOL SOCORRISTA

>> Altres procediments

Hi ha altres procediments per moure una víctima inconscient:

- Si el terra llisca prou, la pots subjectar per les aixelles i estirar-la cap enrere amb cura.
- Si disposes d'una manta, una catifa o alguna cosa semblant, pots posar la víctima damunt i arrossegar-la.

TRASLLAT MANUAL PER UN SOL SOCORRISTA

>> Altres procediments

Hi ha altres procediments per moure una víctima inconscient:

- Pots lligar els canells de la víctima, agenollar-te darrere d'ella, passar-te els canells per sobre del teu cap reposant al teu clatell. Així, la víctima quedarà subjecta del teu coll i la podràs arrossegar movent-te cap enrere i cap endavant. És un mètode molt útil quan hi ha un incendi en un edifici i la manera més segura de moure's és caminar de quatre grapes.
- Pots carregar la víctima sobre la teva esquena i caminar de quatre grapes fins a sortir de la zona de perill.

TRASLLAT MANUAL PER DOS SOCORRISTES O MÉS

>> Si sou dos socorristes

- En **cadireta o en quadrat**. La podreu usar quan la víctima es pugui subjectar amb les mans al vostre coll. Per dur-la a terme, agafeu amb la mà esquerra el canell dret del company o companya, i amb la mà dreta del seu canell esquerre, formant un quadrat sobre el qual s'asseurà la víctima, que amb les mans s'agafarà a les vostres espatlles.
- En **cadira profunda**. És útil quan la víctima està conscient però no pot fer servir les mans per subjectar-se. Per dur-la a terme, enllaceu un dels vostres braços per sota dels genolls de la víctima i l'altre per darrere de la seva esquena. Aixequeu-la i traslladeu-la caminant el compàs.

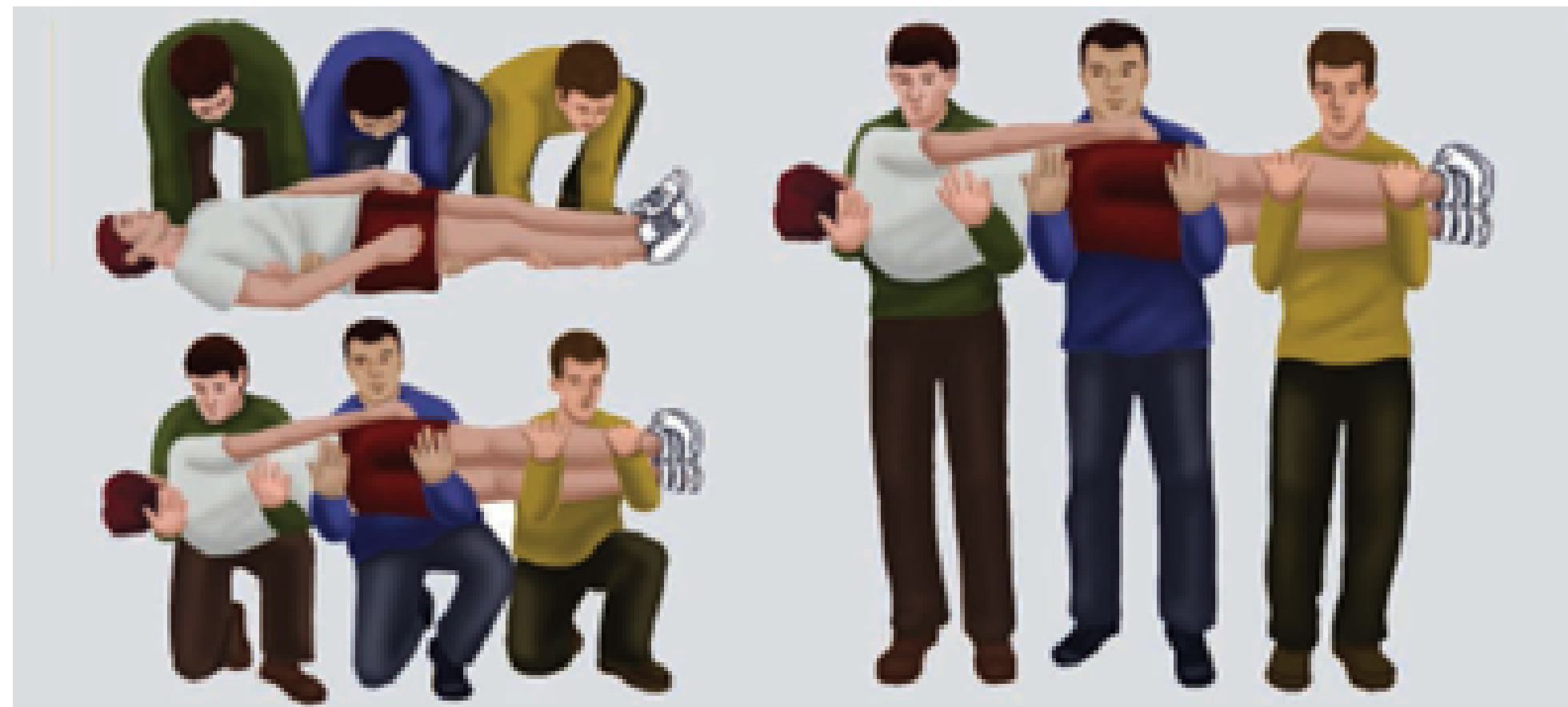

TRASLLAT MANUAL PER DOS SOCORRISTES O MÉS

>> Si sou més de dos socorristes

Podeu utilitzar el **trasllat en llitera** per mobilitzar una víctima inconscient que hagueu de traslladar estirada.

Vos distribuïreu a un costat de la víctima i posareu les mans repartides per sota del seu cos. La persona més experimentada subjectarà la part superior de la víctima i tindrà cura especial de mantenir-li el coll fix. Vos heu de coordinar per incorporar-vos, aixecant la persona en bloc, i per caminar al compàs quan la traslladeu.

POSICIONS DE SEGURETAT I ESPERA

Les **posicions de seguretat i espera** són les postures en què es deixa la víctima perquè es refaci o fins que arribin els equips sanitaris professionals.

- **Posició lateral de seguretat:** la persona està estesa sobre un costat, amb els membres superiors i inferiors disposats de manera que impedeixin que el seu cos giri. Aquesta postura permet mantenir lliures les vies respiratòries de la víctima, i si vomita o sagna per la gola o la boca impedeix que el líquid s'aspiri cap a les vies respiratòries.

POSICIONS DE SEGURETAT I ESPERA

- Posició lateral de seguretat:

POSICIONS DE SEGURETAT I ESPERA

- **Decúbit supí:** es col·locarà d'aquesta manera quan calgui practicar-li una compressió cardíaca o quan ets sembli que d'aquí poc s'haurà d'iniciar una RCP. També quan sospitam que pateix lesions vertebrals.

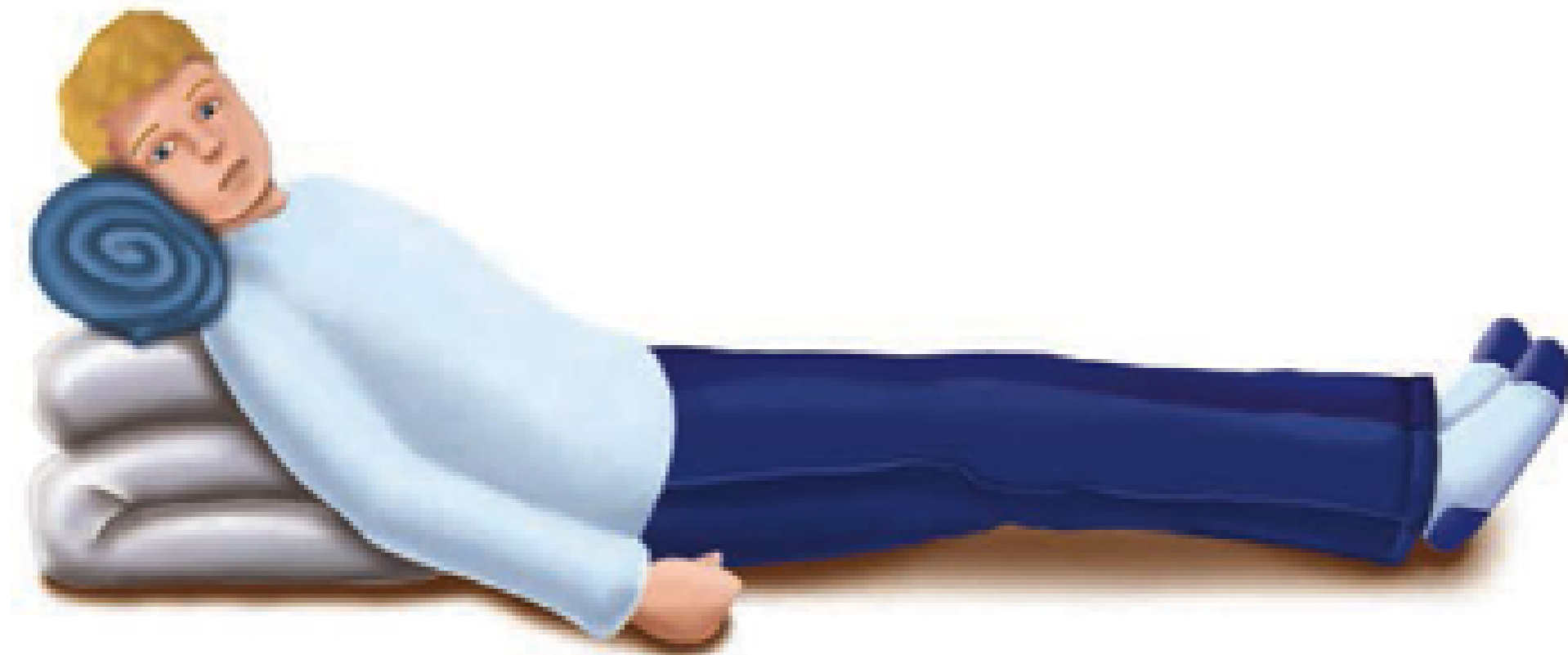

- **Decúbit supí en flexió:** amb aquesta postura s'aconsegueix deixar la musculatura abdominal relaxada, la qual cosa és necessària quan la persona ha sofert un cop o una ferida a l'abdomen.

POSICIONS DE SEGURETAT I ESPERA

- **Posició semiasseguda:** és la millor posició quan a la víctima li costi respirar per un atac d'asma, per inhalació de gasos irritants, per un infart o una insuficiència cardíaca.

TÈCNiques D'IMMOBILITZACIÓ

Les **tècniques d'immobilització** són procediments destinats a impedir el moviment d'un membre lesionat.

En lesions per traumatismes, sol caldre immobilitzar la zona per reduir el dolor i evitar que la víctima faci moviments involuntaris que puguin agreujar les lesions.

La immobilització no sempre és un procediment fàcil d'executar, ni segur, i si no es duu a terme adequadament pot causar més danys que beneficis. Sempre que sigui possible seran els equips d'emergències els qui l'apliquin, emprant recursos professionals com fèrules i altres dispositius.

En segons quins casos es podran recomanar immobilitzacions senzilles fent servir *mitjans de fortuna*.

IMMOBILITZACIÓ AMB MITJANS DE FORTUNA

La **immobilització amb mitjans de fortuna** s'haurà de fer improvisant amb els objectes que tinguem a l'abast: mocadors, tovalloles, trossos de teles, bastons, diaris, etc.

Procediment general d'immobilització:

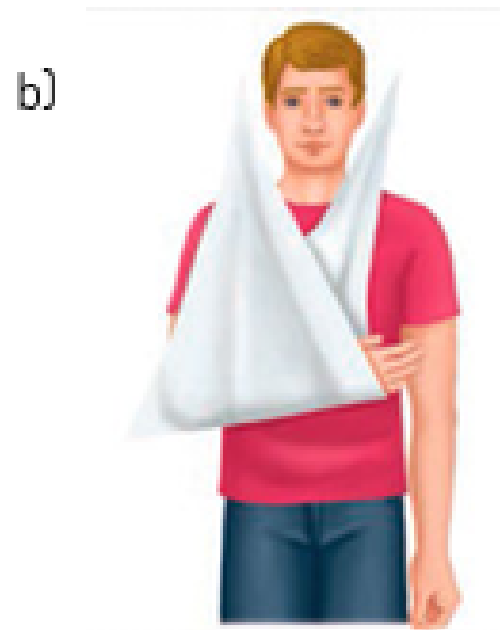
1. Procura una posició còmoda a la persona accidentada.
2. Si és una fractura oberta, abans de procedir a la immobilització atura l'hemorràgia i tapa o embena la lesió amb una tela neta.
3. No intentis redreçar els fragments ossis, ni reduir la fractura (posar-los al seu lloc).
4. Preparar una fèrula que immobilitzi tant l'articulació proximal a l'àrea lesionada com la distal.
5. Embolica l'àrea amb una tovallola o un altre material tou.
6. Immobilitza la zona, mantenint les parts afectades en la posició en què estiguin, sense intentar-les redreçar.
7. Fixa la fèrula al membre lesionat amb tires de roba, però sense que dificulti la circulació sanguínia.

Després de la immobilització, mos hem de fixar si els dits queden freds o s'inflen, dos senyals que la sang no circula bé.

IMMOBILITZACIÓ AMB CABESTRELL

El **cabestrell** s'utilitza tant per immobilitzar una clavícula fracturada com per acabar la immobilització d'un membre superior. Es pot confeccionar amb un mocador de coll, una bufanda ampla o un llençol plegat diverses vegades, seguint el següent procediment:

1. Plega la tela en diagonal per les puntes oposades, de manera que formi un triangle.
2. Subjecte l'avantbraç lesionat amb la part ampla i passa les puntes per darrere del coll de la víctima.
3. Lliga les puntes de manera que l'avantbraç quedi subjecte, però sense comprimir l'articulació de l'espatlla.
4. Si tens una agulla imperdible, fes-la servir per subjectar el tercer vèrtex del triangle i així immobilitzar més bé el colze.

Cabestrell

Cabestrell

IMMOBILITZACIÓ MEMBRES SUPERIORS

- El **canell**. Embolica'l amb una tovallola plegada, des de sota del colze fins a la meitat dels dits de la mà. Per damunt, posa-hi un bastó o una revista plegada i lliga-ho tot ajustat amb uns cordons o amb una bena.
- El **braç i l'avantbraç**. Segueix un procés semblant a l'anterior, immobilitzant fins a damunt el colze, en el cas de l'avantbraç, o fins a l'espatlla si es tracta del braç. Acaba el procediment amb un cabestrell.
- El **colze**. Immobilitza'l tal com estigui, sense corregir la postura.
- La **clavícula**. Immobilitza el membre superior i completant el cabestrell amb una contraxarpa, és a dir, amb un segon mocador o una bena que fixin el cabestrell al cos.

IMMOBILITZACIÓ MEMBRES INFERIORS

Col·loca la víctima estirada a terra i, si és possible, alinea el membre lesionat amb l'altre.

- Si la lesió és a la **cuixa**, encanya des del maluc fins al turmell, i si és a la cama, des de la cuixa fins al peu. Posa els llaços de la fèrula equidistants i separats de la ferida. Pots immobilitzar el membre sencer fixant-lo a l'altre, si es pot.
- Si has d'immobilitzar el **turmell**, descalça la víctima i, amb una tovallola o alguna cosa semblant, embolica-li el peu i subjecta el recobriment amb dues lligadures, una per sobre del turmell i una altra a l'emprenya.

Immobilització pèlvica

IMMOBILITZACIÓ AMB RECURSOS PROFESSIONALS

Els equips professionals disposen dels dispositius d'immobilització adequats a cada situació, fàcils d'aplicar i que no agreugen les lesions de la víctima.

Fèrules de buit

**Collar
ortopèdic**

Armilla espinal

TRANSFERÈNCIA A L'AMBULÀNCIA

Quan els equips d'emergència arribin, és possible que sol·licitin ajuda dels socorristes per posar la víctima a la llitera de l'ambulància i traslladar-la a l'ambulància. La recollida de la víctima es pot dur a terme amb una taula espinal o una llitera de cullera.

- **Taula espinal.** Taula rectangular de plàstic rígida, amb uns forats per agafar-la i unes corretges per lligar a la víctima i mantenir el seu cos totalment rígida.
- **Una llitera de cullera.** És un dispositiu desmuntable com en dues mitges lliteres, anomenades “pales”. Són lleugerament còncaues i s'articulen pel cap i els peus mitjançant un sistema senzill. És molt útil per recollir víctimes en llocs poc accessibles.

>> Recollida amb una taula espinal

La tècnica més recomanable és la de càrrega en bloc:

- Disposeu la víctima en decúbit supí.
- Si sou quatre persones:
 - Dos vos posareu drets, amb les cames obertes, per sobre de la víctima. Una la subjectarà pels peus i l'altra per la cintura.
 - Una tercera persona, la més experimentada, se situarà darrere del cap de la víctima i s'encarregarà de la mobilització del coll i les espatlles.
 - La quarta persona es situarà als peus de la víctima, amb la llitera preparada.
- La quarta persona donarà l'ordre d'aixecar a la víctima, en bloc, i lliscarà la llitera per sota del cos de la víctima.
- Després, deixareu suaument la persona sobre la llitera.

>> Recollida amb una llitera de cullera

Com que disposa de dues pales, la recollida de la víctima es pot fer sense moure-la gaire:

1. Aixequeu la meitat dreta de la persona amb suavitat i poseu una pala sota aquest costat.
2. Seguint el mateix procediment, poseu l'altra pala sota l'altre costat.
3. Acobleu les dues pales i fixeu els ancoratges que les uneixin.

